



**RZECZPOSPOLITA POLSKA**  
**Rzecznik Praw Obywatelskich**

00-090 Warszawa  
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00  
Fax 827 64 53

Warszawa, 21 października 2002 r.

35779

RPO-413908-VI/02/DN

Pan  
Wojciech Kozak  
Prezydent Miasta Stołecznego  
Warszawy  
PL Bankowy 3/5  
00-142 WARSZAWA

Szanowny Panie Prezydencie

Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymał informacje od obywateli w sprawie istniejącej praktyki odmawiania bądź wydania licencji, bądź przyjęcia wniosku o wydanie licencji na wykonywanie przewozów osób taksówką na terenie Miasta Warszawy przedsiębiorcom, którzy jako osoby fizyczne zameldowane są na pobyt stały poza terenem administracyjnym Warszawy i w związku z tym posiadane przez nich samochody, przeznaczone do wykonywania przewozów, również są zarejestrowane poza Warszawą.

Praktyka taka, a w szczególności obawa naruszenia jednej z podstawowych wolności obywatelskich, wynikającej z art. 65 ust. 1 Konstytucji RP, to jest wolności wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy, wzbudziła zaniepokojenie Rzecznika Prawa Obywatelskich. Wprawdzie Konstytucja dopuszcza wyjątki od owej zasady, jednakże mogą one zostać wprowadzone tylko w drodze ustawy. Analiza treści ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. Nr 125, poz. 1371) nie wskazuje, aby w ustawie tej ustanowiono zakaz ubiegania się i uzyskiwania licencji na wykonywanie przewozów taksówką na terenie Miasta Warszawy przedsiębiorcom, którzy nie posiadają stałego zameldowania (lub siedziby) na obszarze administracyjnym Warszawy, a tym samym nie mogą wykazać się posiadaniem samochodu zarejestrowanego na terenie Warszawy.

Mając na uwadze ten problem w końcu sierpnia b.r. Rzecznik zwrócił się do Dyrektora Wydziału Porządku Publicznego Biura Zarządu Miasta o wyjaśnienie sprawy. W uzyskanej odpowiedzi Dyrektor Wydziału wyjaśnił, iż w okresie od 1 kwietnia 1998 r. nie została wydana żadna decyzja administracyjna odmawiająca udzielenia zezwolenia lub licencji na prowadzenie działalności przewozu osób taksówką z tytułu zamieszkiwania danej osoby poza Warszawą. Jednocześnie uzyskaliśmy informacje, iż od 1991 r. obowiązuje w Warszawie uchwała nr XIX/114/91 Rady m.st. Warszawy z dnia 28.10.1991 r. w sprawie dodatkowego oznaczenia taksówek osobowych zarejestrowanych na terenie m.st. Warszawy. Zgodnie z treścią tej uchwały oznakowanie dla taksówek osobowych wydawane jest tylko na pojazdy - taksówki zarejestrowane w Warszawie, nie może natomiast zostać wydane na pojazdy zarejestrowane poza Warszawą.

Jak zatem wynika z powyższych wyjaśnień i informacji, przedsiębiorcy mający siedzibę lub miejsce zamieszkania poza Warszawą mogą uzyskać licencję na wykonywanie przewozów taksówką na terenie Warszawy, ale nie mogą otrzymać specjalnego oznakowania dla swoich pojazdów, co może ich narażać na różnego rodzaju utrudnienia w wykonywaniu przewozów.

Analizując treść wskazanej uchwały Nr XIX/114/91 Rady m.st. Warszawy z dnia 28 października 1991 r. Rzecznik powziął bardzo poważne zastrzeżenia, co do tego aktu normatywnego i jego stosowania, gdyż uchwała ta jest w ocenie Rzecznika nieważna, co wynika z podstawowych zasad techniki legislacyjnej, a mianowicie zasady walidacyjnej, tj. odnoszącej się do obowiązywania norm prawnych.

Uchwała ta została wydana na podstawie upoważnienia ustawowego, wynikającego z art. 62 ust. 1a ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. nr 6, poz. 35 ze zm.), który to przepis stanowił, że: „Organ samorządowy w stosunku do taksówek zarejestrowanych na terenie gminy może wprowadzić dodatkowe oznaczenia, w które zaopatruje się pojazdy.". Przepis ten w tekście jednolitym owej ustawy, ogłoszonym w Dz. U. z 1992 r., Nr 11, poz. 41 otrzymał oznaczenie art. 63 ust. 2. Jednakże, jak zapewne Panu Prezydentowi wiadomo, ustawa z 1 lutego 1983 r. (z wyłączeniem kilku przepisów) została uchylona z dniem 1 stycznia 1998 r. przez art. 151 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. Nr 98, poz. 602). Z mocy art. 151 ust. 2 nowej ustawy Prawo o ruchu drogowym przepisy wykonawcze wydane na podstawie starej ustawy zostały czasowo utrzymane w mocy, początkowo przez 1 rok od wejścia w życie nowej ustawy, a następnie wskutek nowelizacji z dnia 18.12.1997 r. przez 18 miesięcy, z zastrzeżeniem jednak, iż tylko w zakresie, w jakim nie były one sprzeczne z nową ustawą. Przyjmując zatem, iż przedmiotowa uchwała nie była sprzeczna z nową ustawą Prawo o ruchu drogowym, to i tak z dniem 1 lipca 1999 r. utraciła ona - jako przepis o charakterze wykonawczym - moc prawną.

Nie ulega przy tym wątpliwości, iż przepisy gminne, wydawane na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w ustawie samorządowej lub ustawach

szczególnych, zawierających przepisy o charakterze materialnoprawnym, są przepisami wykonawczymi (oczywiście o znaczeniu lokalnym). W myśl § 23 ust. 1 Zasad techniki ustawodawczej stanowiących załącznik do Uchwały Nr 147 Rady Ministrów z dnia 5.12.1991 r. w sprawie zasad techniki ustawodawczej (M.P. Nr 44, poz. 310), jeżeli uchyla się ustawę na podstawie której wydano akt wykonawczy (co miało miejsce w niniejszej sprawie), albo uchyla się lub zmienia jedynie przepis ustawy upoważniający do wydania aktu wykonawczego, oznacza to, iż taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie nowej ustawy. Według ust. 2 tego przepisu dopuszczalne jest jednak czasowe utrzymanie w mocy aktu wykonawczego, musi być to jednak sformułowane w nowej ustawie, z zastrzeżeniem wszakże, iż nie mogą być one sprzeczne z nową ustawą.

Taka sytuacja miała miejsce w przedmiotowej sprawie, a zatem z dniem 1 lipca 1999 r. uchwała przestała być aktem prawnym i jej stosowanie po tej dacie jest niezgodne z prawem. Tymczasem z uzyskanych przez Rzecznika informacji wynika, iż nadal jest ona stosowana.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności zwracam się do Pana Prezydenta o podjęcie działań w celu niezwłocznego zaprzestania stosowania przedmiotowej uchwały przez podległe Panu jednostki i wyjaśnienie oraz właściwe załatwienie sprawy bezpodstawnego stosowania owej uchwały po dniu 30 czerwca 1999 r. w stosunku do przedsiębiorców, którzy w owym czasie uzyskali zezwolenia (obecnie licencje) na wykonywanie transportu taksówką na terenie Miasta Warszawy i w związku z tym zobowiązani byli do uiszczenia opłaty za wydane oznakowania taksówek, w myśl postanowień owej uchwały. W tych okolicznościach, wydaje się również zasadne ujednolicenie kwestii oznakowania taksówek na terenie Warszawy, gdyż w obowiązujących przepisach brak jest analogicznego przepisu upoważniającego organy samorządu terytorialnego do wprowadzenia szczególnego oznakowania taksówek.

Oczekując na stanowisko i odpowiedź Pana Prezydenta, łączę wyrazy poważania.

/-/ Stanisław Trociuk